
Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2009:5

Flexibel mandattid för kyrkoråd och nämnder

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2009:23 om möjlighet till flexibel mandattid för kyrkoråd och nämnder. I motionen föreslås att kyrkoordningen ska ändras så att kyrkofullmäktige fastställer mandattiderna för kyrkoråd och nämnder. Utskottet anser att de frågor motionären aktualiserar är mycket angelägna men föreslår avslag på motionen med motiveringen att det är viktigt med viss kontinuitet för att arbetet i kyrkoråd och kyrkonämnd ska fungera. Utskottet vill framhålla att fullmäktige själv kan bestämma mandattider i de frivilliga nämnderna. Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över motionen.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Motionens förslag.....	3
Motion 2009:23 av Olle Reichenberg, Flexibel mandattid för kyrkoråd och nämnder	3
Yttrande från andra utskott	3
Bakgrund.....	3
Kyrkoordningen	3
Kommunallagen	3
Utskottets överväganden.....	4
Bilaga 1, Kyrkorättsutskottets yttrande 2009:1y	5

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

O 2009:5

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:23.

Motionens förslag

Motion 2009:23 av Olle Reichenberg, Flexibel mandattid för kyrkoråd och nämnder

1. Kyrkomötet beslutar att 4 kap. 14 § i kyrkoordningen ska ha lydelse: ”Kyrkofullmäktige fastställer mandattiderna för kyrkoråd och nämnder, räknat från och med den 1 januari året efter valåret.”
2. Kyrkomötet beslutar att ändringen ska träda i kraft från och med den 1 november 2009.

Yttrande från andra utskott

Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över motionen. Yttrande Kr 2009:1y fogas till betänkandet i *bilaga 1*.

Bakgrund

Kyrkoordningen

Mandattiden för kyrkoråd och nämnder regleras i kyrkoordningens 4 kap. Enligt kyrkoordningen är mandatperioden densamma för såväl fullmäktige som kyrkoråd och kyrkonämnd. Enligt 14 § respektive 32 § väljs ledamöterna och ersättarna för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret.

När det gäller de frivilliga nämnderna, som regleras i 25 §, finns inga bestämmelser om för hur lång tid ledamöterna och ersättarna väljs. Detta medför att fullmäktige själv får bestämma vilken mandattid som ska gälla för ledamöterna i dessa nämnder. Av samma paragraf framgår dock att ledamöterna i valnämnden ska väljas för fyra år. Detta bestämdes vid 2002 års kyrkomöte och skälet för denna ändring i kyrkoordningen var att det ansågs konsekvent att för en obligatorisk nämnd i likhet med vad som gäller för kyrkorådet ska mandatperioden vara fyra år räknat från den 1 januari året efter valåret. Kyrkofullmäktiges rätt att själv bestämma mandatperiodens längd är alltså begränsad till de nämnder som inte obligatoriskt måste finnas.

I sammanhanget kan noteras att ledamöterna och ersättarna i ett direktvalt kyrkoråd väljs vid de kyrkliga valen av församlingens röstberättigade medlemmar. Ledamöterna väljs alltså för fyra år. Av 1 477 församlingar kommer under nästa mandatperiod 778 församlingar att ha direktvalda kyrkoråd.

Mandatperioden för uppdraget som ordförande är oreglerad. Enligt 16 § är det fullmäktige som bestämmer tiden för uppdraget. Det vanligaste torde vara att presidiet utses för hela mandatperioden, alltså fyra år. Det bör noteras att det inte är möjligt att ändra den beslutade tiden för uppdragen under den pågående mandatperioden.

Kommunallagen

Motionären hänvisar till kommunallagen. Kyrkoordningen överensstämmer i stort med kommunallagen när det gäller ledamöters och ersättares mandattider. Enligt 6 kap. 12 § i kommunallagen (1991:900) väljs ledamöterna och ersättarna i styrelsen för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet. Enligt 13 § bestämmer fullmäktige mandat-

tiderna för andra nämnder än styrelsen. Mandattiderna är alltså fria för övriga nämnder.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:23.

I likhet med motionären anser utskottet att det är mycket angeläget att underlätta rekryteringen av yngre personer till olika organ inom Svenska kyrkan. Utskottet instämmer i motionärens motivering om att medelåldern hos Svenska kyrkans förtroendevalda generellt är hög och att vi måste arbeta för en föryngring. Den förändring som sker i vårt samhälle ställer krav på större flexibilitet med ökade möjligheter att inte behöva binda sig för uppdrag som varar under längre tider.

Utskottet konstaterar att nomineringsgrupperna här har ett stort ansvar. Nomineringsgrupperna måste arbeta för en föryngring och försöka få kandidater som så långt möjligt motsvarar åldersfördelningen bland de kyrkotillhöriga. Samtidigt måste nomineringsgrupperna ha förståelse för att personer inte alltid kan binda sig för uppdrag som sträcker sig över längre perioder och för att personer slutar och lämnar sina uppdrag.

Även om mer flexibla mandattider skulle kunna underlätta rekryteringen av yngre personer anser utskottet att det är viktigt för arbetet i kyrkoråd, kyrkonämnd och valnämnd att det där finns viss kontinuitet. Utskottet vill framhålla att fullmäktige enligt nuvarande regler har möjlighet att själv bestämma mandattiderna för uppdrag i de frivilliga nämnderna. Slutligen kan påpekas att motionärens förslag endast skulle kunna tillämpas på knappt hälften av alla kyrkoråd, eftersom mer än hälften av dessa under nästa mandatperiod kommer att vara direktvalda.

Kyrkorättsutskottet avstyrker i sitt yttrande att motionen bifalls.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att motionen ska avslås.

Uppsala den 24 september 2009

På Organisationsutskottets vägnar

Torgny Larsson, ordförande

Lena Källgren Rommel, sekreterare

Beslutande: Torgny Larsson, ordförande, Olle Burell, Maj-Britt Nilsson, Sven Erik Bodén, Tobias Nord, Kristina Lundgren, Hans G Erikson, Key Lundegård, Conny Tyrberg, Gudrun Carlsson, Lars-Ivar Ericson, Per Lindberg, Irma Carlsson, Stefan Landmark och Susann Torgerson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Christina Axelsson, Anna-Lena Larsson, Marta Axner, Åke Andreasson, Roland Samuelsson, Peter Odentun Odenskiöld, Majvis Hultén, Benny Persson, Gustaf Bengtsson, Per Hinton, Barbro Ingvall, Inger Gustafsson och Anders Boström.

Biskoparna Esbjörn Hagberg och Sven Thidevall har deltagit i utskottets överläggningar.

Flexibel mandattid för kyrkoråd och nämnder

Till Organisationsutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över motion 2009:23

I motionen föreslås att 4 kap. 14 § i kyrkoordningen ändras så att kyrkofullmäktige ges rätt att fastställa mandattiderna för kyrkoråd och nämnder.

Föreslagen lydelse innebär att mandattiden för kyrkoråd, kyrkonämnd, eller annan inrättad nämnd teoretiskt kan få en mycket kort mandattid mot vad som nu gäller. Förslaget innebär också teoretiskt att mandattiderna i en församling eller samfällighet kan variera mellan de ovan nämnda organen.

Om mandattiderna fastställs till perioder, så att de omfattar delar av kalenderår, så påverkar det hur ansvar ska utkrävas med anledning av den årliga revisionen.

Med hänvisning till det ovan anförda avstyrker Kyrkorättsutskottet att motionen bifalls.

Uppsala den 23 september 2009

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Lars Johnsson, ordförande

Göran Oscarsson, sekreterare

Beslutande: Lars Johnsson, ordförande, Jösta Claeson, Mari Lönnerblad, Jan-Erik Forsberg, Carl Korch, Lennart Andersson, Inger Persson, Stig-Göran Fransson, Sonja Grunselius, Gunnel Lagerkvist, Inger Dafgård, Anders Roos, Karl-Gunnar Svensson, Vivianne Wetterling och Eric Muhl.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Nanna Tranströmer, Jerry Adbo, Irene Gustafsson, Olle Reichenberg, Mikael Härdig, Ingemar Öberg, Bo Grafström, Anders Novak, Eva Hallström, Dag Sandahl och Rolf Persson.

Biskop Thomas Söderberg har deltagit i utskottets överläggningar.